

Stedet for Efterskolen, netop fordi den er en Aftenskole. Det er ikke paa langt nær enhver Lærer, ja, det er maaske kun en forholdsvis lille Procent af dem, der har baade fysiske og aandelige Kræfter til at arbejde med en Ungdom i en Klasse paa 30 en 3—4 Timer efter en ret anstrengende Arbejdsdag. Men der er dem, der ere saa virkelystne, saa dygtige og kraftige, at de kunne det, og de burde paaskønnes i langt højere Grad, end de blive det. Naturligvis vil et saa stort Tilskud fra Staten føre til, at Aftenskolen vil blive stillet under større Kontrol, og det rummer ganske vist en lille Betænkelighed. Den har hidtil virket ganske frit; dens Fagkreds har ingen kontrolleret, den er fremgaaet af Lærerenes Lyst, Trang og Dygtighed og valgt efter hans Hoved. Forandrer man væsentlig Aftenskolens Karakter og gør den til en Skole, der i det væsentlige bæres af det offentlige, vil Kontrollen melde sig, det maa man være forberedt paa. Men i vore Dage er man jo ikke saa ængstelig for en Smule Kontrol, og de fleste Kontrolmyndigheder paa Skolevæsenets Omraade ere i vore Tider liberale, saa jeg er ikke saa bange for, at Kontrollen ogsaa stikker Næsen indenfor Aftenskolens Dør. Jeg er i alt Fald tilbøjelig til at stemme for et forøget Tilskud til Aftenskolen. I Købstæderne kan den ingen videre Rolle spille efter de ganske vist ikke mange Erfaringer, jeg har gjort. Det hænger sammen med Købstadbefolkningens stærke Inddeling i Klasser, der ved første Øjekast synes ret overraskende. I Aftenskolen i Landsbyen kunne vi samle hele Ungdommen, ganske bortset fra, om den kommer fra Indsiddernes snævre, fattige Stue eller fra den store Gaardmands Hjem. Vi kunne samle alle dem, der have siddet paa samme Skolebænk de 7 Aar i den almindelige Skole. De gaa sammen i Aftenskolen, ligesom senere i Højskolen. Men saa snart vi komme ind til Byerne, navnlig de mindre, vil en Aftenskole for hvert særlig afgrænset Lag være nødvendig. En Dreng, som staar i Haandværkerlære, bliver set over Hovedet af en Dreng, som staar i Handelslære, og denne vil paa ingen Maade gaa i Aftenskole sammen med ham. Gaa vi højere og komme til Skriverdrengen paa et Kontor, vil han ikke være sammen med Handelslærlingen, og saadan kan man blive ved. Vi have forhandlet med Købstadlærere og sagt til dem: Hvorfor stille I ikke nogle Aftenskoler an og se at faa fat paa de unge i Overgangsalderen? Dertil svare de: Det kunne vi ikke, for

Klasseforskellen er saa mægtig, at vi ikke kunne samle dem fra mere end et eneste Lag. Det lamslaar helt Lærernes Virksomhed overfor den konfirmerede Ungdom. Om det muligvis er en noget stærk Skildring, jeg har faaet fra en saadan Købstadlærer, og om den maaske tilhører en Tid, som ligger noget tilbage, skal jeg ikke kunne sige, men den stemmer med de forholdsvis faa Indtryk, jeg selv personlig har af Forholdene i Købstæderne, naar Talen er om den konfirmerede Ungdom. Men paa Landet, hvor jeg kender Forholdene godt, kunde jeg ønske, at dygtige og energiske Lærere maatte blive støttede i dette Arbejde med en langt fyldigere Paaskønnelse.

Ordføreren (Jensen-Sønderup): Jeg skal ikke forlænge Debatten meget. For Resten synes den heller ikke at være saa spændt som under de foregaaende Dages Forhandlinger. Jeg kan i meget henholde mig til, hvad den højtærede Minister har sagt om de af Mindretallet stillede Ændringsforslag. Maa jeg med Hensyn til en Udtalelse af det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) angaaende Omordningen af Forholdene i Esbønderup-Nøddebo Sognekald sige, at naar det ærede Medlem brugte saa stærke Udtryk som, at det var Brud paa Aftaler fra tidligere Tid, er det jo et meget uberettiget Udtryk. Hvis den højtærede Minister paa egen Haand havde foretaget den Ordning, her foreslaas, havde det ærede Medlem været berettiget til at sige, at det var Brud paa Aftaler, der i sin Tid vare truffene. Men dette, at der stilles Forslag om en anden Ordning end den, der i sin Tid blev truffen, kan ikke være Brud paa Aftaler, thi hvis Rigsdagen vedtager en saadan ny Ordning, er det en Aftale herefter. Lad os huske paa, at hver eneste Forandring, det være sig af Bevillingers Størrelse eller af tidligere Lovbestemmelser, med samme Ret kan siges at være Brud paa tidligere Aftaler. Saadanne Vendinger kunne ikke bruges. Man kan i og for sig anse den foreslaaede Ordning for uheldig, det er en ærlig Sag, men man kan ikke sige, at det at foreslaa en anden Ordning er et Brud paa tidligere Aftaler.

Jeg finder lige saa lidt som den højtærede Minister nogen større Anledning til at komme ind paa en Gentagelse af den Debat, vi førte i Fjor angaaende Tilskuddet til Aftenskolerne, være sig i Købstæderne eller paa Landet. Jeg vil dog,